

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni

Budapest, 1883.

38. szám.

Szeptember 20.

Hymenaeum

(Nászdal unokahugomnak.)

Ég az oltár, ég a szívben
Hitvesi hű szeretet...
Égi szentség, mely egy Isten
Hő szívéből eredett!
A keresztfán eljegyezte
Szép Siont, az üdv-arát:
S mind megosztá véle, földi
S égi trónját, jogarát. —

S szép Sion az ősi egyház
Krisztus örök egy híve!
Csak is érte ver az oltár
Rejtekeiben szent Szíve;
És a szent frigy tükre annak,
Mely keresztény kebleket
Oldhatatlan lánczsal egyít
S földre bűvöl mennyeket. —

Ég az oltár... zeng az áldás,
Zeng az Ámen hű szava...
Rózsapírban ég a mátká
Homlokának szűz hava;
S már az újjon kicsérélve
A gyűrűcske fölragyog, —
Oh e kis jel áldomási
Oly dícsőek, oly nagyok:

Vele oltár lesz a két szív
Hol a béke s üdv honol,
S a szeretet rózsabokrán
Kél tavaszfény, kéjmosoly;
Ez a gyűrű égi forrás:
Tiszta vigasz csermelye,
Boldogság aranyhalál,
Drága gyönggyel lesz tele!

Ez a gyűrű bonthatatlan
Örök éltű kötelek...
Nem szakad szét, bár a szívek
Ifju lángja rég elég!
Túl a síron, túl a felhón
Egybefűz a menny honán,
Örök égő csillagocská
A szeretet templomán. —

Vedd tehát e drága gyűrűt,
Hordd halálig hű ara!
Tükröződjék benne folyton
Boldog üdvöd sugara!
S ha e gyűrűn, tiszta gyöngyként
Néha könyved omlanék:
Csak örömmek könnye legyen,
Hintse harmatúl az ég!

Légyen ékes láncz e gyűrű
Rajta férjed szíve rab...
Rab, ki édes büntetésül
Csók-verést cserébe kap;
És e lánczon mint szemecskék
Nőjjenek kis angyalok...
Láncz-csörejként zengjenek lágy
Ajkadon bölcsődalok!

Igy korona lesz e gyűrű
S rajta ékszer a család:
Egy hit, egy szív rá deríti
Földi éden hajnalát;
Ég az oltár! lépj elébe
Ifju szende mátkapár:
Itt az óra, hol a szent frigy
Rátok üdvet áldva tár!!

..... S. J.

A végzetes álom.

— Beszély. —

B. fürdőhelynek egyik magasabban fekvő házába vezetem az olvasót, melyben négy fiatal hölgyből álló társaság ül együtt. Miután a heves zivatar miatt künn a lég hűvössé változott, a szabadban nem időzhetek, s kénytelenek voltak a szobát őrizni. Hárman,

Blanka, Julia és Evelin, Várkonyi titkos-tanácsos ur leányai voltak Budáról és Opálosy Jolán barátnőjük látogatására voltak itt, ki édes anyjával, Opálosyné urnővel ezen házban lakott a fürdőidény alatt.

Opálosyné urnő korán maradt özvegyen és miután három gyermeke közül csak Jolán maradt életben, nem esoda, hogy ezt mint szemefényét őrizte. Most is leánya kedvéért volt B. . . . ben, mivel az orvos annak megtá-

madott egészsége miatt légváltozást tanácsolt; csakis a lakás megválasztásában volt némi tekintettel önmagára, amenynyiben nem kedvelvén a zajt, ezen távolabb eső helyen fogadott lakást.

Ma azonban magára kelle hagynia Jolánt, mivel nővére, ki Esztergomból szintén B . . . be akart jönni, utközben hirtelen megbetegedett, tehát ennek látogatására kelle mennie. De hogy távolléte alatt Jolán ne legyen oly egészen egyedül, ennek három barátnőjét hívá meg egész napra, ő még ma vissza akart jönni az utolsó vonattal.

Egy egész nap hosszú idő, ha látogatások, vagy legalább egy kis séta által nem rövidítették, mely utóbbi a változó idő miatt ma épen lehetetlenséggé vált. A fiatal hölgyecskék már estefelé csaknem kimeríték mulatságaik tárházát, midőn szerencsére a szobalány jelent meg, és Darvay Ákos törvényszéki jegyző urat jelenté be.

Darvay Ákos Opálosyné unokaöcseje volt, s ennek, vagy az igazat megvallva, rokona a szép Jolán kedvéért utazott velök Pozsonyból B . . . be. Mint közel rokonnak, a nap bármely órájában szabad bemenete volt néjéhez; jövelele tehát egészen természetes vala. Ennek daczára Jolán ma nem akará őt elfogadni, azt adva ürügyül, hogy anyja távollétében nem illő őt elfogadnia. Ellenkezésének azonban más lehetett indoka, mert hiszen otthon nem egyszer történt hasonló eset, ezt tudva Jolán barátnői is, hasztalan volt minden ellenkezése.

— Ah, hiszen ez igazán tulzás lenne, mondá Blanka — ha három ily udvarhölgy jelenléte és ellenőrzése mellett sem fogadhatnád el unokabátyádat.

— Darvay urat szívesen látjuk, mondá élénken Julia, nem vevén figyelembe Jolán ellenvetéseit, mire a szobaleány távozott.

— Nem úgy jelenik-e meg Darvay ur, mintha csak híva lenne; kérdé Evelin. Ő megjelen, mint szinpadon a színész, a kellő pillanatban az adott jelre, épen midőn a társalgás megakad, miként jelenleg köztünk is történt.

— Ujságokat kell neki elbeszélnie, hogy a napi események tudásában vissza ne maradjunk, minthogy a sétáról és a társalgásról le kell mondanunk — tevő hozzá Blanka.

E pillanatban lépett a szobába a bejelentett egyén, egy fiatal, mintegy 28 éves, széptermetű férfi, kinek megnyerő vonásaiban bizonyos méla komolyság volt kifejezve, mely a solid gondolkodásuakat csakhamar megnyeré. Darvayt komoly s finom magaviselethez mindenki kedvelé; azonban komolysága mellett épen nem volt valami merev, unalmas pedans, ellenkezőleg, társaságban igen jó mulattató és szeretetreméltó szokott lenni, miért a nők nagyon kedvelék őt.

Darvay mindenfelé barátságosan köszönetve, Jolánhoz lépett, s ennek kezét ajkához emelve, édes anyja után kérdezősködött.

— Anyám N . . . be utazott és csak késő este tér vissza, látja tehát, hogy egyedül vagyok. És . . .

— Nem akarok férfi-látogatót elfogadni? kérdé Ákos, kinek figyelmét nem kerülé el Jolán erőltetett magaviselete.

— Ez épen nem a mi nézetünk, ellenkezőleg önmagának itt kell maradnia, mondá a három nővér egyszerre.

— Önnek segíteni kell bennünket az időtöltésben s nekünk ujságokat elbeszélni, mondá Julia.

— Az engedélyt ily szeretetreméltó hölgyek társaságában maradhatni, hálával fogadom, viszonzá Darvay — de fájdalom! azonnal ki kell jelentenem, hogy semmi ujjal sem szolgálhatok. Az egész nap irással voltam elfoglalva, úgy, hogy még ebédemet is szobámban költém el.

— Bizonyára valami elbeszélésen dolgozott, mert hogy ön író, ezt Jolán már régen elárulá nekünk. Oh kérem közölje ezen elbeszélését most velünk, mondá Blanka.

— Nem elbeszélés volt az, hanem száraz üzet dolgok, viszonzá Ákos.

— Ákos bátyám, amint látszik, ma nincsen elbeszélő kedvében, jegyzé meg csipösen Jolán.

Ezen megjegyzésre Darvay vizsga tekintetet vetett szép hugára, ki szeméit mélyen lesütve tartá, végre rövid szünet után így szólott:

— Hálátlan volna tőlem pusztá szeszélyből, — mely ily kedves társaságban ugyis csak a legjobb lehet — magamat kéretni. Hogy Jolánnak bebizonyítsam, miszerint szemrehányását meg nem érdemlém, minthogy jelenben épen nem jut valami alkalmas eszembe, egy fölötté különös álmodtam, s pedig oly élénken, hogy az elmúlt éjen álmodtam, s pedig oly élénken, hogy őszintén megvallva, még most is üldöztetem általa!

— Hiszen ez pompás! kiáltának a fiatal hölgyek, s székeiket közelebb tolák, hogy az elbeszélőt jobban láthassák és hallhassák.

— Bizonyosan valami borzadalmast, hajmeresztőt fogunk hallani. — vélekedék Jolán.

— Itéljen ön maga, válaszolá Darvay, egy karcsékbe ereszkedve. Azt álmodtam, mintha — miként tenni szoktam — késő este az erdőn keresztül vivő uton a régi vár romjai fölött levő sziklához sietnék, midőn ide megérkeztem, a nap vörös golyója már félig létűnt a távol hegyek mögött, honnan utolsó sugarait mint búcsúkézszoritást lövellte a Rajna tiszta hullámaira. Lenn a völgyben már jó sötét volt, s a fürdőépület terméinek ablakai egymás után világosodtak meg, főleg azon teremben, melyben a szerencse-istennője, Fortuna aszszonyság! kora reggeltől késő éjfélig az ő szeszélyes játékát üzé. Élénken megragadá lelkemet a ríktó ellenét, mely a fenséges égitest alámerülése és a lámpafény között, ama magasztos nyugodtság, s ezen kicsinyes szenvedélyek tomboló zaja között létezett. A nappal oly élénk sétat hely most teljesen elhagyatott volt s így rám nézve annál kellemesebb, mert legalább zavartalanul átengedhetém magamat elmélkedéseimnek, s így lepihentem egyik padra. De midőn már helyet foglaltam veszem észre, hogy nem vagyok egyedül, hanem egy fiatal, mintegy 30 éves elegánsan öltözött férfi ül velem szemben, kinek érdekes arca elmosódott emlékeket idézett fel elmémben, de sehogy sem tudtam visszaemlékezni arra, hogy hol is láthattam már egyszer ezen arcot. Ő sem vehette észre jöttemet, mert szemem mereven egy pontra valának irányozva, arca pedig kísértetiesen halvány vala. Jobb-kezeben pálczákat tartott,

melylyel a homokba rajzolt négyzetben pontokat jegyzett, balkezével pedig a levegőben különféle mozdulatokat tett, melyeket azonban nem tudtam magamnak megfejtteni. Időnkint halvány homlokához kapott kezével, míg egyszerre csak mozdulatlanul ülve maradt, mereven rám nézett, arca pedig kétségbeesett kifejezést öltött. Ezen érdekes férfi látása egészen más irányt adott gondolataimnak, nem voltam képes szemeimet a rémes alakról levenni. Egyszerre arca vérvörös lett, göresös rángás vett rajta erőt és összerogyott. Az egész erdő mintegy élni kezdett, a fák mozogtak, számtalan láng gyult ki mindenütt, végre egy nagy ívben fejem fölött összeesapott. Segélykiáltást hallottam s e hang Jolán hangja volt; erre egy rettenetes csattanás történt és én — felébredtem.

— Regényes is borzasztó is, mondá Julia, midőn Ákos elhallgatott. Mily kár, hogy az érdekes halvány férfi oly nyomorultan veszett el. Menynyire irigylendő ön Darvay ur, én soha sem álmodom ilyesmiről.

— Adj hálát Istennek, s őrizzen is meg benneteket az Ur, hogy soha se jőjjetek érintkezésbe oly egyénnel, kiknek ébrenlétökben vagy álmukban ily visiókkal kell küzdeniök, mondá Jolán egy oldalpillantással Ákosra.

(Folytatása következik.)

Kalocsai Alánnak.

Megénekellek! bár miért e
Szerény füzérke fűrtiden?
Mért földi ott, hol égi fénynek
Sugára csillog édesen?

Virágot fűzök homlokodra,
Hová babért az ég adott,
Az a szelíd, szép Szűz, kinek hő
Szívét éneklí szent hurod!

E húr! . . . mi édes hallanom, rá
Érzés feszíti keblemet;
És lángoló hit gyújt világot
A bús szív romjai felett!

S legyen csalódás romjaimban,
Légy bús, te rom: emlékezet!
E lágy danára szent reménység
Virága nyíl' a múlt felett!

— Verjed, ó öntsed húrjaidba
Lelked, szívednek szép dalát;
Ó zengj, magasnak csattogánya,
Kinél jobb szűt az Ég nem ád!

Im itt kezem virággal telve —
De nem dicséretül hozom:
Dicsér az Énekeltnek ajka . . .
S én — szeretettel áldozom!

V. Horváth József.

A tengerész fogadalma.

— Épületes elbeszélés. —

(Vége.)

Erre aztán elénekeltük az »Ave Maris stellá«-t s mindegyikünk egy-egy fogadást tett a la Garde Miaszszonyunknak, ha megmenti az életünket. Én részemről így szóltam az áldott Istenanyához: Szent, édes jó

anyám! én nem adhatok sokat, mert kevesem van; de mindent, amit magaménak mondhatok, neked akarok ajándékozni, ha még egyszer életben megtartasz!

Így szóltam bizalomteljesen s aztán fölválva elénekeltük legszebb énekeinket Miasszonyunk tiszteltetére, s oly áhitattal imádkoztunk, mint soha. És nem hiába. Még el nem hangzottak a mi énekeink, melyek csodálatosan vegyültek a dühöngő zivatar sivitó hangjába, még szóltak buzgó imánk hangos fohászai, midőn a zivatar csillapodni kezdett. A tenger lassan-lassan nyugodtabb lett; nem sokára horgonyt vethettünk, s miután megtettük a szokásos elővigyázati rendszabályokat, néhány órára üdítő álmra hajthattuk le fejünket, amire már oly nagy szükségünk volt; hisz örkdött föltűntünk Az, akit nem hiába »mennyei királynénak« és »tengeri Csillagnak« nevezünk.

Másnap pompás reggelre ébredtünk. A tenger tükörsima volt; azonnal megvizsgáltuk hajónk megrongált részeit; ezek csakhamar ki voltak javítva, amennyire lehetett; ideiglenes árboczokat és kötélzetet alkalmaztunk, friss szellő dagasztá vitorláinkat s nyilsebesen repültünk Franciaország felé. Ma horgonyt vetettünk a kikötőben s én szent kötelességemnek tartottam minden más dolog előtt fogadásomat beváltani. Összeraktam tehát minden holmimat, minden ruhámat, zsebórámat, kalapomat, lábbelimet s egyebet, amim volt, e ládába, s azt most ide hoztam, hogy mennyei Anyámnak átadjam az ajándékot, amit neki ígértem. Csak annyit tartottam meg magamnak, mennyi épen elkerülhetlenül szükséges volt, hogy meztelenségemet elföldjem. S így hát fogadásomat beváltottam.

Mély megilletődéssel hallgatta a lelkész a derék tengerész elbeszélését. Épen arról gondolkozott, hogyan birhatná rá a nemeslelkű férfit, hogy holmijait, a melyekre szüksége volt, ismét visszavigye, a nélkül, hogy önértetét megsértené, midőn egy magas, méltóságos férfi közeledett feléjük. A püspök volt. Az egyházi néhány szóval már értesítette őt a tengerész szándékáról; ő tehát egyenesen hozzá ment, barátságosan érinté vállát e szavakkal:

— Mit csinálsz itt fiam? mi történjék itt e ládával?

Meglepetve fordult vissza a megszólított, mert úgy ő, mint a vele beszélgető lelkész is, csak most vette észre a püspököt, s majdnem egészen kijött a sodrából, midőn most szeretett főpásztorát látta maga előtt, akit jól ismert. Térdre borulni s a méltóságos, tisztos agg pásztorgyűrűjét megcsókolni, egy pillanat műve volt.

— Pax tibi, fili! béke veled, fiam, — szólt a püspök, áldásra emelve kezét, s aztán szeretetteljesen folytatá: — Állj fel, fiam, s mondd el nekem, mit akarsz e ládával?

A tengerész, ki azalatt újra magához jött meglepetéséből, s annyi szeretet és jószág által fölbátorítva, gyorsan és biztos hangon válaszolá: — A »la Garde-Miasszonyunknak« akarom adni, mert az övé ez a láda. S szent jámborságában újra elbeszélte a püspöknek is a maga történetét.

Az agg főpásztor végighallgatta, megszakítás nélkül az elbeszélőt; s nagy köny csillogott nyájás, nagy szemeiben, midőn ez bevégzé az elbeszélést. Az egyszerű, őszinte beszéd, és a hang, a benső meggyőződés, mely-

lyel előadta a dolgát, láthatólag mélyen megindíták a püspököt. Ennyi nemes érzületet nem keresett egy egyszerű tengerészben. Önkénytelenül gondolt isteni mesterének ama szavára, melyet a pogány századossal való találkozás alkalmával Kafarnaumban mondott: »Valóban mondom nektek, ily nagy hitet nem találtam Izraelben!«

— Fiam, szólt aztán leereszkedő nyájassággal, neked jó szived van, és hálásnak akarod magadat bizonyítani mennyei Anyád iránt. Ez becsületedre válik. Te a boldogságos Szűz anyának ajándékozni akarod ládadat s egész vagyonedat; ez valóban nagylelkű elhatározás. De, kedves fiam, te szegény vagy, s a holmikra, miket Máriának hoztál, szükséged van, azért Miasszonyunk megelégszik a te jóakarattal, s neked vissza ajándékozza a holmidat. Azért csak vidd el jó lélekkel a ládadat és menj békével. Én, püspöki hatalmamnál fogva, ezennel föloldlak téged fogadalmad szószerinti teljesítésétől.

— Óh, esedezem, kegyelmes uram, ne tegye ezt! — bátorkodott a tengerész alázatosan ellentvetni.

— És miért nem? Nem vagy talán szegény, s nincsen talán szükséged a holmikra, melyek a ládában vannak?

— Hát bizony én nagyon szegény vagyok, és — be kell vallanom, — nem egy áldozatot kell majd hoznom, ha nincsen meg többé a ládám, de az mitsem tesz. Én egyszer fogadást tettem, hogy csekély vagyunkamat a kedves Istenanyának ajándékozom, és szavamam meg kell tartanom. Ez tengerészeknél így szokás! — tévé hozzá bizonyos önérzettel.

A nemesszívű főpásztor nem akarta a derék embert megszorítani, s azért más módhoz fordult.

— Mennyit érhet, kérdé érdeklődő hangon, a láda a tartalommal együtt?

— Úgy körülbelül kétszáz frankot, kegyelmes uram!

— Jó; — akkor hát csak vidd el a ládát és tartsd meg magadnak bátran. És, tudod mit? én félreteszek kétszáz frankot, s ezen összegben majd a Szűzanya tiszteltére, a küszöbön levő Nagyboldogasszonyünnepére, felkészítjük a templomot. Ha aztán idővel dolgoz jobbra fordul, még mindig tanusíthatod Miasszonyunk iránt szeretetedet és háladatosságodat, nemes szived sugallatát követve. Hát ebbe belenyugszol?

— Óh ennyi jószág, kegyelmes uram! hogyan lehetséges eléggé . . .

— Csak semmi himezés-hámozás, fiam; meg vagy elégedve az ajánlattal?

— Ha vajjon meg vagyok-e elégedve? — és mennyire! méltóságos, kegyelmes uram. Hiszen Miasszonyunknak sokkal nagyobb öröme lesz a templom díszén, mint az én ócska ládám! De hogyan köszönjem meg, kegyelmes uram, e nagy jószágot, e nagy jótéteményt?!

— Semmi köszönet, fiam. Nemes szived sokkal többet érdemelt meg, mint ezt; fogadd áldásomat s mennyei jó Anyád áldását, s ha valaha szükségben volna, csak fordulj hozzám.

E szavakkal ott hagyá a püspök az örömteljes megjelentéstől ujjongó tengerészt s méltóságteljes alakja eltűnt a sekrestyében.

Amaz pedig még sokáig térdelt a kegyelmes Máriakép előtt, mély áhitatba merülve, és buzgó, hálás imája bizonyára kedvesen emelkedett a malasztal teljes Anya égi trónja elé. Végre fölemelkedett, a ládát vállaira vette s örömtelt szívvel és könnyű léptekkel indult visszafelé. S midőn most különös öltözetében, s a ládával vállain lefelé haladt, senki sem nevetett többé a sajátságos látványon. Az egyházi, ki csak az imént eszelősnek tartotta a szegény tengerészt, most gyorsan megváltoztatta nézetét, s még azalatt, míg a derék férfi a püspökkel való beszélgetés után a Madonna-kép előtt térdelt és imádkozott, jogos örömben ily nemes tett fölött kiszaladt a templomból s a legelső ismerősnek, akivel találkozott, elbeszélte az egész dolgot. Ez aztán tovább elbeszélte az esetet, s mire a tengerész a templomból kijött, már az egész út hosszában el volt híresztelve, természetesen némileg megtoldva és kiszínezve.

Mint valami tüzlárma terjedett a hir e sajátszerű eseményről a városban s a kézművesek és szatócsok, kik a kikötő felé vezető utcák hosszában, üzletük után jártak, meg-megállapodtak, s a házak előtt csoportosultak, kíváncsian várva a tengerész megérkezését s az egész dolog kimenetelét.

S midőn végre a derék férfi nagy vártatva az uton lefelé jött, csak egynek kellett hangoztatni a lelkesítő »éljen«-t, s a könnyen lelkesülő francia polgárok hangos üdvkiáltásokba törtek ki.

Épen akkor jöttek a derék tengerész társai is a Miasszonyunk temploma felé vezető uton, hogy ők is lerójják hálájukat a Boldogságos Szűz kegyelmeképe előtt, s teljesítsék fogadalmukat, miket a szerencsésen kiállott borzasztó életveszély közepett a »Tenger csillagának« tettek volt. Eközben ők is értesültek általános szeretetnek örvendő társuk szándékáról és megindító tettéről. — Egy pillanat alatt körülvették őt; s mielőtt észrevehette volna, hatalmas karok leemelték vállairól a ládát; s a bámuló férfi egyszerre csak azon vette magát észre, hogy minden vonakodása, minden ellenkezése daczára, virágkoszorúkkal és zöld gallyakkal földiszított hordszéken ül, melyet néhány leleményes suhancz hirtelenében valahonnan előteremtett.

És most valóságos diadalmenet indult meg az utcákon, az egész városban keresztül ki a kikötőhöz. Menetközben ujjongó és ujjongó kíváncsiak csatlakoztak hozzájuk, kik alig tudták, mi van a dologban; de az érdeklődés az ujjongó tengerészek iránt annál nagyobb volt, mivel ez alatt elterjedt a hir egy messze földön vitorlázott hajó megérkezéséről.

A néptömeg mind nagyobb lett. Egy tengerész, hogy minden félreértésnek s esetleges illetlenségnek elejét vegye, hangosan kiáltott: »Vive la sainte Vierge!« — »éljen a szent Szűz!« — A szerencsés lökés meg volt adva: száz meg száz torok utána kiáltá: »éljen a szent Szűz!« A szegény tengerész fényesen elérte célját s elmondhatta, hogy ez egyszer a pusztán jó szándékkal sokkal kedvesebb dolgot cselekedett Isten előtt, sokkal jobban dicsőíté Máriát, a »keresztények segítségét«, mint ha bármily nagy dolgot vitt volna keresztül kevesebb jó indulattal s kevésbé élő hittel.

A városban mindinkább terjedett a hir nem csak a tengerész sajátságos fogadalmáról, s teljesítési szándé-

káról, hanem magáról a nagy veszélyről, amelyből a hajó a Boldogságos Szűz segítségül hívása folytán menekült, s a kezdetben szerény menet időközben imponzans diadalmenetté lett s mintegy fogadalmi tényyné háladásul a szerencsés megérkezésért; mert sok család siratta volna különben egyik-másik szerencsétlenül járt tagját. A néptömeg hullámzott az utcán s örömujjongással csatlakoztak a menethez, a kikötő partot csakhamar ezernyi népség foglalta el, s ezernyi ezer lelkes üdvkiáltás visszhangozá: »Vive Marie, vive notre Dame de la Garde!«

Csak midőn az est leszállott a bűvös fényű tengeri tájkép fölé, csillapodott le a föllekesült néptömeg örömujjongása. A derék tengerésznek egyik-másik pillanatban könybe lábadtak szemei; nem tudta szegény, hogyan adjon kifejezést örömének, hisz ez vala életének legszebb napja, amelynek egyszersmind ő volt a hőse: nemes tette szájáról szájra járt s sokan most is tudnak beszélni Marseilleben a derék tengerészről s az ő fogadalmáról.

Dezső.

TÁRZA.

A forgóban.

Nyugat-indiai rajz.

(Folytatás.)

Erre nem volt mit mondanom. De bár látám az öreg szenvedő állapotát, nem tudtam elhinni, hogy ott volna nyugtalanságra.

Lementem a földszintre, ahol az öreg Péterrel találkoztam.

— Nos Péter, mondtam, hogy érzi magát?

— Hát nem nagyon dicsekszem az egészségemmel, de azért hálát adok az Istennek, hogy így is vagyok. Az öreg ur ma reggel nem jól érzi magát?

— Bizony ő sem dicsekszik az egészségével; azt mondja, hogy nagy orkán fog jönni.

— A patvart! Az öreg ur azt mondja, hogy orkán fog jönni? Ejj, ejj! mit kell tenni? — S egészen megzavarodottan távozott.

Ez volt az első hír, melyet a házi cselédség Bing időjósától hallott, s úgy vettem észre, nem kételkedtek, hogy amit az öreg ur mondott, az teljesülni is fog. Embereket küldöttek ki minden irányban, s egy óra eltelte előtt a házban erélyes intézkedéseket tettek a vész lehető elhárítására nézve.

Ezt a nagy készülődést kissé neveltségesnek találtam; az idő tiszta, nyugodt; csak a hőség volt nagy, mivel a tenger felől nem kaptunk szellőt. Mindamellett Hudson és Byrnes tanácsosnak tartották estig nálunk maradni.

Délre, ami csak elhordható volt, mind levitték a tágas pinceszébe, mely úgy volt építve, hogy szükség idején az orkán és forgó ellen egyszersmind menhelyül is szolgáljon.

Kevéssel déli 12 óra után sűrű sötét köd kezdett az égen terjedni; a csend szinte megdöbbentő volt. Ekkor a házi állatok nyugtalankodni kezdtek, mintha előérzetével birtak volna annak, hogy veszély közeledik.

Én mind e jeleket nem tartottam jelentékenyeknek, s fölváltva majd a légszűrőt, majd a láthatárt figyeltem meg. Három óra tájban a légszűrő tetemesen esett. A következő órában sötét felhőtömegek borították el az északi láthatárt, a nap teljesen vörös színt öltött. Aztán éjszakra könnyű szellő emelkedett, s a légszűrő ismét jelentékenyen esett.

Most már megszűnt a legkisebb kétely aziránt, hogy valóban orkán közeledik. A künn dolgozó munkások tömegesen érkeztek, hogy a ház szilárd falai közt védelmet találjanak a vihar ellen.

Bing fölkel, de szinte szájalom volt nézni rendkívüli izgatottságát. Halálsápadt volt, érverése olyan, mint a lázas betegé. Embert ily levertségben talán még soha sem láttam.

S minél inkább haladt az idő, az ég annál sötétebb lett, a felhők sűrű tömegekké alakultak, kelet-észak felől erősebb szellő érkezett, mely csakhamar ismét megszűnt.

Ez a teljes szélcsend még megdöbbentőbb volt, mint a sötét égboltozat. Öt órakor újra szél emelkedett, terhelve forró gőzökkel. Azt a vihar közel érkezése előjelének tekintették.

A szélrohamok mind sűrűbbé váltak, időnkint villámok cikázták át a láthatárt. A mennydörgésnek minden dördülése erősebbé lett; nehéz esőcseppek is kezdtek már hullani.

Aggodalmam levén hajóm sorsa iránt, a ház hátsó kapuján elmentem az öbölhöz, megnézni, hogy legénységem minő védtézkedéseket tesz. Boszuságomra a készülétek nem voltak elég erélyesek; de még jókor jöttem, hogy a mulasztás helyrehozzák.

Midőn a hullám-mosta öbölben állék, lehetetlen volt elzárkóznom a benyomás elől, hogy néhány óra minő változást idézett elő. Az ég azelőtt mosolygó kék, most sötét volt, mint az Erebus; az előbb tükör-sima tenger ólom szürke vala; és noha a szél még nem volt erős, a mind nagyobbodó hullámok megfélemlítő erővel csapkodták a partot.

Montserrat és a többi szigetek áthatlan sötétségbe valának burkolva, kivéve, midőn villám cikázott át a láthatáron, s ekkor úgy tűntek föl, mint egy lángtengerből kiemelkedő fekete pontok.

Mivel a szél mind erősebb lett, tanácsosnak véltem visszavonulni a házhoz, főleg megfontolva, hogy távollétem miatt otthon aggodalomban lehetnek. Alig indultam meg, a szél váratlan rohammal tört reám. Egy-két percig megkísérlettem az ellenállást, de hamar levert a földre, és tovasodott, mint egy könnyű levelet. Azt hittem, hogy el vagyok veszve, mert a vihar a tenger felé sodort, s noha közben bokrokba kapaszkodtam, mi által sodortatásomban pillanatnyi megállapodás állott be; de a bokrok gyökereitől kiemelkedtek a földből, és én tovább gurultam a tenger felé.

A gyorsaság, melylyel a szél hajtott, minden pillanattal növekedett. Csak esoda menthetett meg. Belekapaszkodtam a földbe, a gyöbbe; mindhasztalan. Rémülésemet lehetetlen leírni.

Szerencsémre, midőn menekülésem iránt már minden reményről lemondottam, egy nagyobb bokorral jöttem érintkezésbe; ezt megragadtam a kétségbeesettnek végerőfeszítésével.

A bokor gyökérszállai kezdtek szakadozni. Vártam a pillanatot, midőn a horgony is megtagadja a védelmet. Egy rövid ima — egy gondolat szegény anyámra... a szélroham gyengülni kezdett, és én meg voltam mentve.

Ugy feküdtem ott, mint ki esztét veszítette. A félelem anynyira erőt vett rajtam, hogy reszkettem, mint a nyárfalevél. Lassankint magamhoz jövék és sikerült Claremontot elérnem.

Midőn a kapuba beléptem, találkoztam Péterrel, ki éppen keresésemre indult.

— Édes uram, szólt, ön nagy veszélyben volt; az öreg ur nagyon megijedett; azt gondolta, hogy önt a vihar a tengerbe sodorta.

— Bizony, Péter, nem sok hiba volt. Nagy küzdelmem volt a viharral. No, de most már minden jól van.

Beléptem a fogadó-terembe. Minden butor el volt távolítva, néhány széken kívül, melyen Bing és két barátja komor arccal ültek.

— Kedves Tamásom, hol voltál? kérdé Bing.
 — Lenn voltam a tengernél; hajóm után néztem.
 — Nagy veszélyben lehetett, jegyzé meg Byrnes. Legveszélyesebb az éjszakkéleti szél. Ön könnyen életét veszthette volna!

— Hogyan érzi magát nagybátyám? kérdém Bingtől, más irányt akarván adni a beszédnek.

— Valamivel jobban; a nagy gyöngeség kissé engedett; de most már hiszed, hogy megérezem az időt?

— Most már nem kételkedem, — válaszolám.

Mióta visszaérkeztem, a szél újra tetemesem növekedett, s nem sokára teljes erővel dühöngött. Süvöltése oly iszonyu volt, hogy mindnyájunkat elfogott a félelem.

Házunknak üvegablakjai voltak, ami Nyugat-Indiában majdnem ritkaság, és noha a szél felé eső részben mind be voltak téve, sőt torlaszolva, az ellenkező oldalon levők nyitva maradtak, úgy hogy figyelemmel kísérhettük a nagyszerű tüneményt.

Az ég a villámtól egy láng volt; a tűz, mint egy nagy széles folyam haladt, míg vakító fényű lángnyilak lövelltek minden irányban.

Hogy minden ily nyilazást hatalmas döngés követte-e, lehetetlen megmondani, mert a süvöltés, a recsegés északító volt. A mennydörgés szünetlenül zugott, a vihar iszonyuan süvöltött, az eső úgy szakadt, mintha az utolsó ítélet akart volna beállani.

(Vége köv.)

A napsugarak.

A nap fölkel s szép tányérra ragyogott az égen. Sugarait szétszórta az egész tájon, hogy fölébressze az alvókat.

Az első sugár a pacsirtáé volt. A kedves dalár kirepült fészkéből, hogy dalával tele zengje a vidéket s kiáltja: Liri, liri, li! Ma reggel nagyon szép idő van.

A második sugár fölébressztette a nyulat, ki pár percig dörzsölgette szemét, azután gyorsan kiszaladt az erdőből. A réteken s mezőkön lehetett őt futkározni látni, amint legelészte a gyöngye füvet, mely az ő reggelijét képezi.

A harmadik sugár a tyukólnak volt küldve. A kakas kukorékolt. A tyukok leugráltak a kakasülőről, lementek a tyukudvarba, elkezdtek kotkodácsolni s élelmet keresni.

A negyedik sugár a galambduczé volt. A galambok turbékolnak, az ajtó még nem volt nyitva; de amint kinyílt, rögtön kirepültek a mezőre magot keresni s jóllakni mindennel, amit szeretnek.

Az ötödik sugár behatolt a méhköpübe. A méhecske csöndesen kimegy kaptárjából, emelgeti szárnyait, tovarepül s zümmögve járja be a virágokat, hogy mésznek valót gyűjtsön.

Az utolsó sugár a rest ágyára esik s ügyekszik fölébresszteni ezt az álmost, ki mindig későn szokott kelni. A sugár azonban hasztalan fárad; a rest nem kel föl, még későn sem; csupán másik oldalára fordul az ágyban, s még akkor is hallja őt az ember horkolni, midőn már mindenki munkában van.

(Curtman után.)

RÖVID HIREK.

* **Őfelsége a király köszönete.** Őfelsége a király a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Kedves Tisza! Azon szerencsés családi esemény alkalmából, hogy menyem, a koronahercegnő, Házamat egy leánygyermek szülése által boldogította, magyar koronám országaiból is siet-

tek hatóságok, testületek és egyesek, részvételtjes örömet tanúsító szerencsekívánataikat kifejezni.

Hű Magyarországom népei hagyományos ragaszkodásának ezen újabb nagybecsű bizonyítéka legbensőbb visszhangra talált szívemben s különös öröömre szolgál azért saját, valamint a Királyné s a koronahercegi pár nevében is, legmelegebb köszönetemet kijelenteni, utasítván Önt, hogy ezt magyar koronám országai egész területén haladéék nélkül közhírré tegye.

Kelt Bécsben, 1883. évi szept. 9-dikén.

Ferencz József, s. k.

* **Nagylelkű alapítvány.** Haynald Lajos bibornok, kalocsai érsek ur ő eminenciája a trónörökös pár családi öröme alkalmából Bács mezővárosában »Elisabethinum« név alatt 25 árva részére árvaházat alapított.

* **Megkegyelmezés.** A király ő Felsége Erzsébet főhercegnő születése alkalmából kétszázötvenhét magyarországi elíteltnek kegyelmezett meg.

* **Egerben** Györgyényi Ignác kanonok nagylelkű áldozatkészsége egy új jótékony intézetnek életbeléptetését tette lehetővé. Az ő alapítványából a tudomány igényeinek megfelelő női tébolydát építettek, melynek vezetése az irgalmas apácák vezetésére van bízva.

* **A kispesti r. kath. hitközség** nevében Ribényi Antal lelkész, Kovács János, Berán Antal, Szombathelyi Gyula és Liebe Ádám hitközségi tagok azon kérelemmel fordulnak a haza áldozatkész polgáraihoz, hogy filléreikkel járuljanak hozzá, miszerint a Kispesten f. évi augusztusban alakult és létesített r. kath. lelkészség és hitközség fölviruljon, a félig kész templom és plébánia fölépíttessék s az egyházi szerek beszerzésének. A hitközség már kimerítette saját pénzerejét s a beféjezésre s felszerelésre váró templomon még vagy 3000 frt adósság van.

* **Halálozás.** Spránszky Ferencz veszprémi kanonok f. hó 8-ikán életének 71. évében jobb létre szenderült. Béke hamvaíra!

* **Bécs városa** f. hó 12-ikén ülte meg a török ostrom alóli felszabadulásának kétszázados évfordulóját. 1683. szept. 11-ikén érkezett Sobieszki III. János lengyel király a lengyel és német szövetséges csapatokkal a szorongatott Bécs segélyére, és másnap 12. szétverve az ostromló török hadsereget, a 62 nap óta szorongatott, s már majdnem teljesen kimerült várost fölmentette. E nagy napot ünnepelte Bécs f. hó 12-ikén. Az ünnepet triduum előzte meg, mely pénteken kezdődött, a székváros összes harangjainak zugása mellett. 11-ikén a Kahlenbergen levő szent József-templomban ez alkalomból emelt emléktáblát ünnepélyesen leleplezték. A Kahlenberg hegye volt tudvalevőleg, ahonnan Sobieszki serege 1683. szept. 11-én tűzjelekkel tudatta közeldését a bécsieknek. 12-ikén d. e. 9 órakor a szent István-templomban ünnepélyes hálaadó-isteni tisztelet tartatott; a szertartást Ganglbauer bécsi hercegek végezte. Jelen voltak a király ő Felsége, a főhercegek, a miniszterek, a városi hatóság fejei és tisztviselői, az osztrák püspökök stb. Ugyanez nap s ezen ünnep kiegészítésül ment végbe az új városház zárkövének letétele ő Felsége, a trónörökös, a főhercegek és számos vendég jelenlétében. Ezután ő Felsége megnyitotta az új városház helyiségeiben levő történelmi kiállítást.

* **Sobieszky-ünnep tartottak** a lengyelek is Krakóban. A krakói Sobieszky-ünnep nagyszerű nemzeti ünnep volt, melyen Lengyelország minden részéből megjelentek, hogy koszorut tegyenek a hős király szobrára. A székesegyházban Sobieszkiért és a Bécs alatt elesett harcosokért Dunajevski püspök misét mondott.

Mise után megnyitották a Sobieszki király idejéből származó történeti és művészi tárgyakból összeállított kiállítást. Délután leleplezték a Sobieszki-emléket. Erre népnepély volt. — Ezen ünnepet a lengyelek még azzal tették nevezetessé, hogy a hős lengyel király világtörténelmi nagy tettét ábrázoló remek festményt, melyet a festőművész, Matejko 13-ikán tartott jubileuma alkalmából az országnak ajándékozott, az ő indítványára a pápának ajánlották föl.

* **Conscience Henrik**, híres író, hosszas szenvedés után életének 71 évében Brüsszelben meghalt. Művei több nyelvre le vannak fordítva; néhány elbeszélése magyar nyelven is megjelent. — **Bostonban** egy Gardner nevű polgár egész vagyonát, 931,600 dollárt, az államkincstárnak hagyta az államadósság törlesztésére.

— **Szives figyelembe.** Rendkívül olcsó színnyomatu szentképecskék, gyűrűk gyermekeknek, érmececskék, olvasók, iskolai fali feszületek; a legjobbaknak bizonyult, örök lámpába való belek (Veilleuses pour la marine, égnek szakadatlanul 24 órán túl) kaphatók Weisz Frigyes ájtatossági- és diszmutáruk üzletében. IV. ker. Kecskeméti utca 12. Budapesten. Képecskékből mutatványok ingyen és bérmentve küldetnek. Ajánljuk a tiszt. kath. közönség szives pártfogásába.

IRODALOM.

— Megjelent s beküldetett: **Simonyi nyelvtana.** Kritikai tanulmány. Irta Thewrewk Árpád. Budapest, Franklin-Társulat könyvnyomdája. 1883. Nagy 8-rét. 32 lap. A Simonyi-féle tövek teoriájának tarthatatlanságát és nevetséges voltát mutatja ki.

— **Halász Mihály** pécs-egyházmegyei nyug. plébános beutazta már eddig Európának legnagyobb részét, még csak Törökország volt hátra. Az idén az európai Törökországot vette föl utazási programjába, s tapasztalatainak eredményét »**Konstantinápoly**« cím alatt, egy 144 lapra terjedő kis 8-rét alakú csinos füzetben tette közzé. Ára 60 kr. Megrendelhető a »Hunyadi Mátyás« intézetben. Érdekes olvasmány.

— Az »**Uj magyar Sion**« egyházirodalmi folyóirat augusztusi füzete a következő tartalommal jelent meg: Karmel egyik díszje, Várnaitól. — A magyar egyház napjai. — Hegyi séták, V.-től. — Mutatvány az »Ezer műkereszt« cz. munkából. — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

— **Uj-Tátrafüred éghajlati viszonya, tíz évi meteorológiai megfigyelések alapján** összeállította Dr. Szontágh Miklós. Igló. Schmidt I. nyomd. 1883. Ez a czime a 91 lapra terjedő füzetnek, mely a legnagyobb gondal foglalta össze mindazon meteorológiai adatokat, melyeket szerző tíz éven át tett s melyeknek száma összesen 109,500 megfigyelésre terjed ki. Az egyes táblázatok úgy vannak összeállítva, hogy azokból számokkal ki lehet mutatni az egyes hónapok hőmérséki és légnyomásai ingadozásait, valamint a többi meteorológiai tüneteket is a legkisebb részletekig. Uj-Tátrafüred már a múlt évben úgy rendezkedett be, hogy a hosszabb gyógykezelést igénylő tüdőbetegeket is részesítse mindazon előnyökben, melyeket ily betegek klíma (szabadbani mozgás; légvétel és tüdőgyakorlat) s a modern gyógykezelés tekintetében a helytől megkövetelnek. A múlt télen a jég meg lett törve. Több mint ötven tüdőbeteg élvezte a tátrai téli idény előnyeit oly kiváló eredménnyel, mint a minőt nyáron is méltán megbámulhatnánk. A jó berendezés, kényelmes társalgó- és játszótermek, napfűlkék, üvegezett terrászok, szép téli kert, tiszta sétautak, jól beosztott napi rend s lelkiismeretes orvosi gondozás már a múlt télen megkedveltették a beteggel az intézetet s megalapították annak jó hírét. Az

imént megjelent füzetnek céljai közé tartozik, kimutatni azt, hogy Uj-Tátrafüred éghajlata nemcsak nyáron bír becseseln, hanem télen is ép oly egészséges, s hogy ezen hely az európai magaslati téli gyógyhelyek közül a legelső helyet érdemli.

— **Kálmán Károly** verses zsolotárfordítása a melyről lapunkban nem rég bővebben szólottunk, s mely annak idején a magy. tud. Akademiában is elismeréssel és dicsérettel lett bemutatva — sajtó alá kerülvén, mindazon műbarátok, akik e jeles munkát még meg nem rendelték, f. szeptember végeig 2 frtért (diszkótésben 4 frt.) megrendelhetik. Ismételtlen fölhevük tisztelt olvasóink becses figyelmét e jeles műre s ajánljuk melegen szives pártfogásába. A 20 ivnyi mű bolti ára magasabb lesz. A megrendelések Kálmán Károly r. kath. káplány urhoz küldendők. Lakása: Adony (Fehér m.) posta helyben.

— A »**Jézus szent szívének hírnöke**« című havi folyóirat augusztusi füzete megjelent, s a következő cikkeket tartalmazza: Jézus szíve az erdőben. Költemény S. J.-től. — A szent szív örömei. — Az imaapostolság célja. Dr. Petheőtől. — Szenteljétek meg az Ur napjait. — Az augusztusi főimaszándék. — Gyűjtés.

MINDENFÉLE.

— Miért nem volt már oly régóta nálunk Juli néni? kérdi anyjától a kis Mariska.

— Mert hat hét óta fürdön van, válaszolja anyja.

— Hát oly nagyon piszkos Juli néni, hogy olyan sokáig kell fürdenie? jegyzé meg Mariska.

* * *

Kétértelmű udvariasság.

Egy vendéglőben a törzsvendég a pinczérhez:

— Már fizetés nélkül akartam elmenni, miután olyan soká várat magára.

— Kérem, az nem tett volna semmit, hisz holnap is el méltóztatikjönni, válaszol a pinczér.

— És ha az éjjel meg találtam volna halmi? mond a vendég.

— Oh kérem, az sem tett volna semmit, hisz a veszteség úgy is csekély lett volna.

HIRDETÉSEK.

Miseruhák és egyházi szerek

gyára.
Római katolikus rítusban.

Miseruhák, dalmatikák, pluvialék, albák, rochetek, zászlók, lobogók, Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, füstölők, lámpák, gyertyatartók, chinapróba-ezüstből,

Pontificale-eszközök
a leggazdagabb szerelésig.

ZAMBACH ÉS GAVORA
Budapest, vacsi-utca 17. szám.

Ő Eminentiája a bibornok Magyarország Herceg Primásának szállítója.
Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.
Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek. 21-52

